

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

С Т А Н О В И Щ Е

От: проф.д-р Мария Ананиева Маркова, УНСС, професионално направление „Икономика“, научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство /интелектуална собственост/“

Относно: дисертационен труд за присъждане на научна степен “доктор на науките” по научна специалност „Икономика и организация на труда“. в професионално направление „Икономика“

Автор на дисертационния труд: проф.д-р Марин Александров Паунов, УНСС

Тема на дисертационния труд: **„КУЛТУРА, ИКОНОМИКА И СОЦИАЛНО ДОВЕРИЕ с изследване на ценностите на българите в европейски контекст“**

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 3196/17.12.2019 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът е представил за обсъждане дисертационния си труд в *катедра „Човешки ресурси и социална защита“*, *Общикономически факултет*, УНСС съгласно чл.39 от ППЗРАСРБ. Разкриването на процедурата по защита на дисертационния труд е извършено на основание: *решения на КС N 4 от 13.12.2019 г. /на ФС N 12 от 12.12.2019 г.* Дисертантът е авторитетен учен със сериозни академични постижения в областта на организационната култура и организационното поведение, на трудовата мотивация и стратегическото управление на човешките ресурси.

2. Кратка характеристика на представения дисертационен труд

Представеният дисертационен труд е в обем от 242 страници, от които 234 страници основен текст, с логична изследователска последователност и структура и ясно дефинирани обект, предмет, цели и задачи. Обект на изследване е триадата „култура, икономическа резултатност и социално доверие“; а предмет на изследване са взаимовръзките „култура – икономика“ при детайлен анализ и системен прочит на роля и механизми за формиране на доминиращи за българската култура ценности, българската ценностна система в различни дименсии, равнища и причинно-следствени връзки в посоката на икономическа резултатност, измервана чрез макроикономическия показател БВП на човек от населението и други относителни показатели – коефициент на Джини, удовлетвореност, равнища на социално доверие и много други.

Безспорна е актуалността и значимостта на изследвания проблем за изследваната дихотомната системна теоретична конструкция „култура – икономика“ в издържана в научен аспект структура.

Представеният дисертационен труд по своята същност е сериозен комплексен многопластов и многоаспектен изследователски труд, резултат на умело съчетание на различни подходи - социален, психологически, културологичен, аксиологичен, поведенчески и икономически, с присъщите им понятия и терминологични релации, при интелигентно приложена изследователска методика, следвайки принципите „абстрактно – конкретно“, „анализ – синтез“ и други научни инструменти. Авторът демонстрира висок научен стил и научна информираност /150 източника, от които 136 – на английски и 16 - български езици/

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Представям обобщено постигнатите научни резултати така:

- Анализирани критично, обобщени и систематизирани от автора са школи и понятия по взаимовръзката „култура - икономика“, при доразвиване на разбирането и мястото на културата в обществената система;
- Въведена и изяснена от автора е нова теоретична конструкция „социално доверие“, представена в качествен и квантифициран порядък и като резултат на сериозно авторско практическо изследване в периода 2012 - 2019 г. с 50 000 респондента;
- Представени са системни и съдържателни елементи и връзките между тях, в т.ч. „ценност – ценностна система - култура“, „култура – социално доверие – икономическа резултатност“ със съответните дименсии, индекси и измерители;
- Изследвани са значими за икономическата наука и българската социално-икономическа действителност релации, в т.ч социалното доверие като феномен в присъщите му равнища, измерения и ефекти.

- Очертани са най-важните пътища и насоки в управлението на българската ценностна система и социалното доверие като фактор в социалните, културни и икономически реалии.

Авторът коректно формулира елементите на научната парадигма на своя научен труд, следвайки комплексна методология, която допълва и доразвива при ясно поставени ограничения в изследването си.

Постигната е целта на дисертационния труд за “развитие на теорията и практиката по отношение на разбирането за култура и социално доверие и мястото им както в обществото, така и във връзката с икономиката и с индивидуалните механизми за перцепция и мотивация , и на тази основа изследване на конкретната българска ценностна система и българското социално доверие.“

4. Оценка на научните и научно-приложните приноси

Триадата „култура – икономика - общество“ е изследвана в теоретичен и практически аспекти. Постигнатите от автора научни и научно-приложни приноси са значими за науката в теоретичен и приложни аспекти. Приемам всички посочени в автореферата приноси за доказани от автора като фокусирам вниманието си върху следните :

1. Представени системно и доработени от автора са известни позиции по проблематиката на дисертационния труд (Рокич, Хостеде, Шварц и редица други изследователи).
2. Еманация на задълбочения и комплексен анализ са авторските обобщения и изводи за мястото на България по редица показатели в ценностните групи като „власт“, „постигане“, „стимулация“, „самоуправление“, „хедонизъм“,....., „традиция“, „доверие в политиците“, „доверие в Европейски парламент“, „глобален предприемачески индекс“ и много други, представени в глава трета на дисертационния труд.
3. Представени са социално-икономическите характеристики и измерения на българското доверие /недоверие/ и са очертани възможностите за управлението му като фактор за постигане на икономическа резултатност и социално благополучие.

Посочените три приноса са само част от сериозните научни и научно-приложни резултати в доктората, които извеждам на преден план, поради пряката им приложимост в научен и научно-приложен аспект.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Авторът представя списък от 15 на брой свои публикации, сред които 4 монографии, 2 студии и доклади, представени на значими научни форуми. Списъкът с публикации, релевантни на изследователското поле на дисертацията, очертава сериозния научен принос на автора като аналитичен и синтетичен резултат на неговите изследователски търсения и обобщения по тематиката на доктората.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът на дисертацията за придобиване на научна степен „доктор на науките“ е в обем от 42 страници, отговаря на нормативните изисквания, отразява пълноценно в справка приносите на автора в дисертационния труд, ясно идентифицируеми при доказани авторски тези в научния труд. Приложена е справка за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и ал. 3 от ЗРАСРБ.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

1. Препоръчва се авторът да избягва използване на чуждици с нееднозначно терминологично значение като "коHORTа", "когниция", "перцепция" и други.
2. Оценявайки значимостта на представения от проф. д-р Марин Паунов дисертационен труд за развитие на научната и практико-приложната дейност в управлението на ценностната система като фактор за културно и социално-икономическото развитие, препоръчвам неговото издаване. Полезността на настоящия дисертационен труд за академичната общност и за институциите в България е безспорна.

В заключение: Представеният дисертационен труд „КУЛТУРА, ИКОНОМИКА И СОЦИАЛНО ДОВЕРИЕ“ с изследване на ценностите на българите в европейски контекст“ представлява значим научноизследователски труд, който напълно отговаря на изискванията на чл. 12 и чл. 26 от ЗРАСРБ, на чл. 37 от ППЗРАСРБ, на вътрешнонормативната уредба на УНСС и гласувам убедено с „Да“ за получаване на научната степен „доктор на науките“ от проф. д-р Марин Александров Паунов.

6.03.2020 г.

Подпис:

Проф. д-р М. Маркова

POSITION PAPER

By: Prof. Dr. Maria Ananieva Markova, UNWE, Scientific specialty 'Economics' / "Organization and Management outside the Field of Material Production / Intellectual Property/"

Subject: Dissertation for an award of the degree of Doctor of Science in a scientific specialty "Economics' / 'Economics and organization of Labor'

Author of the dissertation: Prof. Dr. Marin Alexandrov Paunov, UNWE

Dissertation topic: "CULTURE, ECONOMY AND SOCIAL TRUST with study of the values of the Bulgarians in a European context"

1. Information for the author of dissertation

The dissertation is submitted for a discussion in 'Human Resources and Social Protection' department, Faculty of general economics, University of National and World Economy. The dissertation defense procedure is initiated on the basis of: the decisions of the department Council No. 4 of December 13, 2019 / of the Council of Faculty No. 12 of December 12, 2019. The author of the dissertation is a credible scientist with serious academic achievements in the field of organizational culture and organizational behavior, work motivation and strategic human resources management.

2. Brief description of the dissertation

The dissertation has a volume of 242 pages, of which 234 pages as main text, with logical research sequence and structure and clearly defined object, subject, goals and tasks. The object of study is the triad "culture, economic performance and social trust"; and the subject of research are the interconnections "culture - economy" in a detailed analysis and systematic reading of the role and mechanisms for the formation of values dominant for the Bulgarian culture, the Bulgarian value system in different dimensions, levels and cause and effect relationships in the direction of

economic efficiency, measured by the macroeconomic indicator of GDP and other relative indicators - Gini coefficient, satisfaction level of social confidence and many others.

The relevance and significance of the problem under study to the dichotomous systematic theoretical construction “culture- economy” in a scientifically maintained structure is indisputable.

The dissertation by its nature, is a serious complex multifaceted and multidimensional research work, the result of a skillful combination of different approaches - social, psychological, cultural, axiological, behavioral and economic, with their inherent concepts and terminological relationships, with intelligent investigative, the principles of "abstract - concrete", "analysis - synthesis" and other scientific instruments. The author demonstrates high scientific style and scientific awareness /150 sources, of which 136 - in English and 16 – Bulgarian languages/

3. Evaluation of the obtained scientific and applied results

I would summarize the scientific results achieved by the author as follows:

- Critically analyzed, summarized and systematized by the author are schools and concepts on the interconnection "culture - economy", with further development of the understanding and place of culture in the social system;
- Introduced and clarified by the author is a new theoretical construction "social trust", presented in a qualitative and quantitative manner and as a result of a serious author's practical research in the period 2012 - 2019 with 50 000 respondents
- System and content elements and their connections are presented, incl. "Value - value system - culture", "culture - social trust - economic performance" with the relevant dimensions, indices and indicators;
- Relations relevant to the economic science and the Bulgarian socio-economic reality have been investigated, including social trust as a phenomenon in its inherent levels, dimensions and effects.
- The most important ways and directions in the management of the Bulgarian value system and social trust have been outlined as a factor in the social, cultural and economic realities.

The author correctly formulates the elements of the scientific paradigm of his scientific work, following a complex methodology, which complements and further develops with clearly defined limitations in his research.

The aim of the dissertation is to achieve the “development of theory and practice regarding the understanding of culture and social trust and their meat both in society and in relation to the economy and with the individual mechanisms of perception and motivation, and on this basis to study the specific Bulgarian value system and the Bulgarian social trust. ”

4. Evaluation of the scientific and applied contributions

The ‘culture-economy-society’ triad has been examined in theoretical and practical terms. The scientific and applied contributions of the author are significant to the science in theoretical and applied aspects. I accept all of the author's contributions listed in the abstract by focusing my attention on the following:

1. Some of the positions on the thesis of the dissertation (Rokich, Hostede, Schwartz and a number of other researchers) are presented in a systematic and elaborated by the author
2. An emanation of the depth and complex analysis are the author's summary and conclusions about Bulgaria's place on a number of indicators in the values such as "power", "achievement", "stimulation", "self-government", "hedonism",, " tradition, " trust in politicians ", 'trust in the European Parliament', 'global entrepreneurial index' and many others, presented in Chapter Three of the thesis.
3. The socio-economic characteristics and dimensions of Bulgarian trust / distrust / are outlined and the opportunities for its management are outlined as a factor for achieving economic efficiency and social well-being.

These three contributions are only a part of the serious scientific and applied results in the doctorate that I bring to the fore because of their direct applicability in the scientific and applied aspects.

5. Evaluation of the dissertation publications

The author presents a list of 15 publications, including 4 monographs, 2 studies and reports presented at significant scientific forums. The list of publications relevant to the research field of the dissertation outlines the author's serious scientific contribution as an analytical and synthetic result of his research and doctoral research summaries

6. Evaluation of the author's extended summary

The author's extended summary of the dissertation for the degree of Doctor of Science is 42 pages long, meets the normative requirements, and fully reflects in the reference the contributions of the author in the dissertation, clearly identifiable by proven authors in the scientific work. Attached is a reference for the fulfillment of the national required minimum under Art 26 of LDASRB.

7. Critical notes, recommendations and questions

1. It is recommended that the author avoid words of ambiguous terminological meaning such as "cohort", "cognition", "perception" and others.
2. Assessing the importance of the dissertation presented by Prof. Dr. Marin Paunov for the development of scientific and practical activity in the management of the value system as a factor for cultural and socio-economic development, I highly recommend its publication. The usefulness of this dissertation for the academic community and for the institutions in Bulgaria is indisputable.

CONCLUSION: The presented dissertation "CULTURE, ECONOMY AND SOCIAL TRUST with study of the values of the Bulgarians in a European context" is a significant research work that fully meets the requirements of Art. 12 and Art. 26 of the Law on the academic staff development in the Republic of Bulgaria, Art. 37 of the Regulations of the LASDRB and the internal regulations of the UNWE and I am voting convinced with "Yes" for award of a degree of 'Doctor of Science' by Prof. Dr. Marin Alexandrov Paunov.

6-th of March,2020

Signed by:

Prof. Dr. Maria Markova